

Lamačan 10

Mesačník o živote v Lamači, 18. ročník

2016

Október je mesiac úcty k starším

V Lamači nie je núdza o seniorov, ktorí si zaslúžia nielen úctu, ale aj pozornosť a záujem. Takým je i najstarší súčasný klient Domova seniorov Lamač, 97-ročný Rudolf Baník. Čomu vďačí za svoju dlhovekosť si môžete prečítať na strane 4.

Obmedzili prevádzku herní

Na rokovani zastupiteľstva prijali poslanci Lamača novelu VZN o otváracíj dobe prevádzok poskytujúcich predaj tovaru či služby. Novela sa týka všetkých prevádzok, ktoré medzi službami poskytujú aj možnosť hrať hazardné hry. Od 1. novembra tieto prevádzky (medzi iným aj pohostinstvá s hracími automatmi) môžu byť otvorené od pondelka do nedele od 07.00 h do 22.00 h. Zástupkyňa jednej z takýchto prevádzok (v OC Bory Mall) upozornila na to, že VZN je v rozpore so súčasným zákonom a porušuje slobodu podnikania. Avizovala, že po prijatí VZN preveria zákonnosť postupu. Podľa právneho zástupcu mestskej časti zákon o obecnom zriadení takúto úpravu mestskej časti umožňuje. Poslanci Pavol Čech a Radoslav Oleksák navyše upozornili, že úprava otváracích hodín je efektívnou možnosťou, ako na území mestskej časti obmedziť hazard ešte predtým, ako vstúpi do platnosti

novela zákona o hazardných hrách, ktorá značným spôsobom obmedzuje hazard a „vytesňuje“ ho z malých krčiem a pohostinstiev. „Ten hazard, ktorý spôsobuje tragédie jednotlivcom i celým rodinám,“ pripomenuli. „Názor Lamača je úplne jednoznačný - proti hazardu,“ uzavrela poslankyňa Gabriela Bizoňová. Starosta Peter Šramko zdôraznil, že na rozdiel od starostu Starého Mesta určite podpíše uznesenie o prijatí novely VZN. „Veď nie raz som uvádzal príklady následkov hazardu na tragédiu v rodinách,“ dodal.

Deti a mládež mohli aj v tomto roku ísť na kúpalisko zadarmo

O bezplatnú návštevu lamačského kúpaliska bol aj tento rok veľký záujem. Na základe každoročnej podpory zmysluplného využitia voľného času počas prázdnin poskytla mestská časť deťom a mládeži od 3 do 16 rokov s trvalým pobytom v mestskej časti preukazy s ôsmimi vstupmi na kúpalisko

Úradné hodiny MÚ Bratislava-Lamač

Miestny úrad Bratislava-Lamač
Malokarpatské nám. 9, 841 03 Bratislava
Tel.: 02/64 78 00 65

MIESTNY ÚRAD A POKLADŇA

Pondelok	07:30 – 12:00	13:00 – 17:00
Streda	07:30 – 12:00	13:00 – 17:00
Piatok	07:30 – 12:00	

PODATEĽŇA

Pondelok	07:30 – 12:00	13:00 – 17:00
Utorok	07:30 – 12:00	13:00 – 15:30
Streda	07:30 – 12:00	13:00 – 17:00
Štvrtok	07:30 – 12:00	13:00 – 15:30
Piatok	07:30 – 12:00	

STAVEBNÝ ÚRAD

Pondelok	07:30 -12:00	13:00-17:00
Streda	07:30 -12:00	13:00-17:00

Program Jednoty dôchodcov Slovenska MČ Lamač

05.10. 14.00 h téma: M. R. Štefánik a Československé légie

12.10. 14.00 h téma: Atlantída

19.10. 13.00 h prehliadka Bratislavského hradu, odchod od Pantla

26.10. 15.00 h téma: opatrovanie seniorov

02.11. 14.00 h téma: ozdoby z ovocia

09.11. 14.00 h téma: rady pre krásu a zdravie
Pozývame všetkých našich členov na naše stretnutia. Hľadáme harmonikára aj spevákov do už založeného speváckeho súboru.

Oznam

Spoločnosť Odvoz a likvidácia odpadu (OLO) prístupila od 3. októbra k zmene termínu odvozu triedeného odpadu. V prípade plastov sa bude odpad odvážať po novom v utorok a v piatok, papier zasa v pondelok a vo štvrtok. Detaily nájdete na www.lamac.sk v sekcii Aktuality.

v Lamači. Celkovo mestská časť poskytla 708 kusov preukazov. Deti a mládežníci ich použili 1229-krát, to je inak povedané počet vstupov/lístkov na kúpalisko na základe preukazu. Najčastejšie bola táto možnosť využitá v júli, keď podľa štatistiky vydali pre deti a mládež 747 lístkov, v auguste to bolo 338 a ešte pred prázdninami, v júni 144 kusov. Celkové náklady na tento benefit predstavovali 1840 eur. S položkou sa rátalo v rámci rozpočtu, na grantovú podporu športu bolo vyčlenených 2500 eur.

Najbližšie zasadnutie Miestneho zastupiteľstva MČ Bratislava-Lamač je 11. 10. 2016 v kine Lamač o 09.00 h.

Už pred rokom sme informovali o myšlienke spojiť Dúbravku a Lamač cyklotrasou, ktorá by susediace mestské časti prepojila aj prostredníctvom cyklolávky ponad železnicu. Okrem tohto mostného prepojenia, ktoré bude aj pre chodcov, je v pláne využiť aj podjazd popod diaľnicu na starú prístupovú cestu do lamačského cintorína. Pri realizácii cyklotrasy sa využijú terajšie nevyužívané prístupové komunikácie, spevnené ako i nespevnené chodníky (náhodne prešliapané lúčne terény). Predpokladaná cena výstavby je viac ako 472.000 eur, z toho na lamačskej strane 62.000 eur. Náklady na vybudovanie by mal pokryť Bratislavský samosprávny kraj (BSK), s tým, že tieto náklady budú započítané do výdavkovej časti rozpočtu kraja na rok 2017. Ten budú krajskí poslanci schvaľovať na začiatku decembra.

Projekt je v súčasnosti pred finále administratívneho prípravného procesu. Do konca jesene by mala byť hotová projektová dokumentácia a zároveň žiadosť o územné rozhodnutie. V prípade bezproblémového postupu by mohlo prísť k územnému rozhodnutiu a následne i k stavebnému povoleniu, odhad je jar 2017.

Optimistický predpoklad hovorí o tom, že už na jeseň budúceho roka sa bude stavať.

Téme cyklotrasy Lamač-Dúbravka sa v novembrovom čísle Lamačana bude bližšie venovať predseda Komisie výstavby, územného rozvoja a regionálnej politiky MZ Lukáš Baňacký. Predstaví aj ďalšie rozvojové projekty, na ktorých sa v súčasnosti pracuje.

Dodanie	deň	Odber	deň	Miesto pristavenia
10.10.2016	pon	12.10.2016	str	Cesta na Klanec (križovatka Zhorínska dom č. 7 (20))
10.10.2016	pon	12.10.2016	str	Pod Zečákom 51
10.10.2016	pon	12.10.2016	str	Pod Zečákom 85 (slepá)
12.10.2016	str	14.10.2016	pia	Skerličova/Kunerádska
12.10.2016	str	14.10.2016	pia	Segnáre/Rácova
12.10.2016	str	14.10.2016	pia	Zidiny 3-5
14.10.2016	pia	17.10.2016	pon	Cesta na Klanec (Klanec lúka)
14.10.2016	pia	17.10.2016	pon	Zelenohorská 5
14.10.2016	pia	17.10.2016	pon	Lamačská cesta 37
17.10.2016	pon	19.10.2016	str	Na barine - penzión
17.10.2016	pon	19.10.2016	str	Na barine 19
17.10.2016	pon	19.10.2016	str	Bakošova 4
19.10.2016	str	21.10.2016	pia	Bakošova 24
19.10.2016	str	21.10.2016	pia	Bakošova 44
19.10.2016	str	21.10.2016	pia	ZŠ Malokarpatské námestie
21.10.2016	pia	24.10.2016	pon	Stanekova/Havelkova (križovatka)
21.10.2016	pia	24.10.2016	pon	Podháj 151
21.10.2016	pia	24.10.2016	pon	Podháj 51
24.10.2016	pon	26.10.2016	str	Studenohorská 3
24.10.2016	pon	26.10.2016	str	Studenohorská 63
24.10.2016	pon	26.10.2016	str	Studenohorská 20 - kotoľňa
26.10.2016	str	28.10.2016	pia	Studenohorská 17
26.10.2016	str	28.10.2016	pia	Studenohorská 77
26.10.2016	str	28.10.2016	pia	Heyrovského 10
28.10.2016	pia	31.10.2016	pon	Heyrovského 6
28.10.2016	pia	31.10.2016	pon	Studenohorská 91
28.10.2016	pia	31.10.2016	pon	Heyrovského 13

Investície mesta konečne vidieť viac aj v Lamači

Milí Lamačania, dovoľte aby som vás prostredníctvom nášho časopisu informoval o tom, čo sa mi ako mestskému poslancovi za Lamač podarilo pre našu mestskú časť vybaviť. Sami isto viete, že náš Lamač má v meste iba jedného poslancu, preto je veľmi dôležité, aby svojou aktivitou dokázal pre Lamač vybojovať čo najviac. Som rád, že i vďaka pochopeniu poslancov v mestskom zastupiteľstve sa mi podarilo v rámci rozpočtu presadiť veci, ktoré sa aj v priebehu

leta zrealizovali. Možno jednoznačne konštatovať, že je to prvýkrát v histórii, keď mesto výraznejšie investovalo do svojho majetku v Lamači (teda okrem kúpaliska v správe STARZ). V prvom rade som rád, že sa podarilo po takmer desaťročí zrealizovať priedchod pri výjazde zo Segnárov, ktorý dlhé roky požadovali klienti z DSS Rozsutec, ale i ľudia v okolí Furmanskej ulice. Túto vec zrealizoval GIB, pričom sme v tohtoročnom rozpočte vyčlenili potrebné peniaze na realizáciu. Je smutné, že po mesiaci už bolo rozbité zrkadlo, ktoré malo slúžiť práve bezpečnejšiemu výjazdu

Opravil sa aj chodník pri školskom ihrisku.

z tejto križovatky. Obrovskú radosť mám z toho, že sa po desaťročí podarilo dokončiť chodníky na Vrančovičovej ulici. Tieto chodníky sú mestské a pre mňa ako nového mestského poslancu a dlhoročného miestneho poslancu to bola jednoznačná priorita. Som rád, že mimo plánu sa mi podarilo vybaviť aj opravu cesty na časti Vrančovičovej ulice, ktorá sa najmä v jarných mesiacoch doslova prepádala. A len vďaka dobrým vzťahom a konštruktívnou kooperáciou sa mi podarilo vybaviť aj opravu mestských chodníkov na spodnej časti ulice Podháj, ktoré boli bez opravy takmer 40 rokov. Preto veľmi pek-

Chodník na Podháj pred rekonštrukciou.

A po rekonštrukcii.

Zrekonštruovali sa aj chodníky na Vrančovičovej.

Priechod Hodonínska-Pod násypom.

ne ďakujem pánu primátorovi a riaditeľovi magistrátu a taktiež aj pánovi riaditeľovi sekcie Balážovi, že si so mnou osobne viackrát prešiel problematické miesta a podarilo sa všetko stihnúť v rámci letných mesiacov. Pevne verím, že aj budúci rok bude úspešný, veď by sa mala začať komplexne rekonštruovať naša hlavná lamačská ulica Podháj a v rámci priorit aj vybudovanie križovatky pri Pantlovi. Držte mi preto palce milí Lamačania, aby aj budúci rok sme mohli vidieť ešte viac peňazí z mestského rozpočtu v lamačských uliciach.

Radoslav Oleksák,
miestny a mestský poslanec za Lamač

Hody skončili v pluse

Tohtoročné hody možno pozitívne hodnotiť nielen z pohľadu ohlasov návštevníkov, ale i rečou účtovníctva. Celkové výdavky na tohtoročné hody dosiahli 18.832 eur, náklady na kultúrny program a účinkujúcich boli vo výške 16.408 eur. V rámci sponzorských a ďalších príjmov získala mestská časť 14.860 eur, spolu s čiastkou 7.000 eur, ktorá bola vyčlenená na hody v rozpočte, skončili hody v pluse vo výške 3.027 eur.

Denné letné tábory navštívilo 48 detí z Lamača

Už druhý rok organizovala mestská časť v spolupráci občianskym združením Preliezka denné letné tábory v Lamači. Pre deti z Lamača bol pobyt v tábore za zvýhodnenú cenu. V rámci všetkých letných turnusov využilo túto možnosť celkovo 48 detí. Mestská časť poskytuje pre organizáciu denných táborov priestory SCL, možnosť využitia voľnočasového areálu, takisto poskytuje vstupenky na kúpalisko i vstup na zimný štadión. Deti sa v tábore venujú športu, umeleckým aktivitám a spoznávajú i okolie Lamača. Miestny úrad prijal aj niekoľko pozitívnych ohlasov. „Deti majú super animátorov, ktorí sa im aktívne venujú a ak práve nie sú na aktivitách vonku, tak s nimi hrajú rôzne spoločenské hry. Dcéra chodí z tábora každý deň spokojná a natešená, koľko zábavy zase zažili a nasmiali sa. Je to skutočne veľmi vydarená iniciatíva v našej mestskej časti,“ napísala jedna z mamičiek.

**Mestská časť
Bratislava-Lamač**

OZ B-S 13/Stoh

**Bratislavský
samosprávny kraj**

Záštitu nad podujatím prevzali:
minister vnútra Róbert Kaliňák, minister kultúry Marek Maďarič, minister obrany gen. Peter Gajdoš

**Bitka pri Lamači
1866**
8. - 9.10.2016
Program

Sobota 8. 10. 2016
Lúka pri Krematóriu

<p>9,00-10,00 Propagačný pochod jednotiek MČ Lamač + vojenská hudba</p> <p>10,30 Komentované ukážky vojakov historických jednotiek - rakúske delostrelectvo - rakúska pechota + pruská pechota - rakúska jazda + pruská jazda - saská pechota</p> <p>11,30 Detská súťaž v skladaní voj. čapíc</p> <p>11,30 Ukážky výcviku dravých vtákov</p> <p>11,30-13,00 Vojenský dobový tábor</p>	<p>13,00 Promenádný koncert voj. dych. hudby</p> <p>14,00 Bojová scéna z bitky pri Lamači 1866</p> <p>15,00 Krst novej knihy o Lamači</p> <p>15,00 Prednáška o zraneniach z boja</p> <p>15,30 Prednáška o stravovaní armád a civilného obyvateľstva v 19. stor.</p> <p>16,00 Módna prehliadka historických odevov</p> <p>17,00 Šablové a pištoľové súboje dôstojníkov</p> <p>19,00 Večerný živý obraz – bojová scéna</p> <p>20,00 Ohňostroaj</p>
---	--

Nedeľa 9. 10. 2016
Kostol sv. Margity na Vrančovičovej ul.

10,00 Pietny akt pri pomníku z prusko-rakúskej vojny roku 1866

10,30 Slávnostná sv. omša za padlých vojakov

ZMENA PROGRAMU VYHRADENÁ

Streetwork v Lamači

V Lamači chce pôsobiť občianske združenie Ichtys, ktoré sa venuje nízkoprahovým aktivitám pre deti a mládež. Prostredníctvom streetworku, aktivítam pre deti a mládež priamo v uliciach a na verejných priestranstvách má Ichtys záujem o to, aby deti a tínedžeri trávili voľný čas aktívne a zmysluplne, prostredníctvom spoločenských, športových aktivít. Ichtys už pôsobí v Devínskej Novej Vsi a Dúbravke. O svojom záujme informoval miestny úrad v Lamači. Samozrejme ide o PONUKU, ktorú možno využiť. „V podstate ide o to, že pracovníci z našej organizácie zoberú do rúk potrebný materiál: lopty, kriedy, lekárníčku, letáky, farbičky, papiere

a idú do ulíc mestskej časti. Keďvidia skupinu detí či mladých, ktorí trávia čas bez dospelých a trávia ho pasívne (napr. sedením na lavičkách), prídu k nim a začnú s nimi komunikovať o možnostiach, ako sa dá prežiť voľný čas, aké sú možnosti, poskytnú kontakty. Nechajú kontakt aj na naše združenie,“ vysvetlil riaditeľ Nízkoprahového programu pre deti a mládež (NPDM) Ichtys Matej Nagy. Podľa jeho slov je Lamač z hľadiska sociálnych vzťahov kompaktná mestská časť: „Preto aj naša práca v Lamači bude viac komunitná. Chceme do aktivít zapájať deti, mládež i dospelých, ktorí sú v blízkosti,“ uviedol. Projekt je financovaný z fondu Hodina deťom.

Podakovanie MČ Bratislava-Lamač

Touto cestou si dovoľujeme poďakovať Magistrátu hlavného mesta SR Bratislavy za realizáciu rozsiahlej rekonštrukcie povrchov chodníkov i komunikácií na Vrančovičovej ulici, prechodu pre chodcov na križovatke Vrančovičova a Borínska pri kostole a chodníka na ulici Podháj.

Pán Baník sa v DSL môže spoľahnúť aj na starostlivosť Michaely Flimmelovej.

Život treba žiť, nemožno ho brať akoby to bol trest. To je filozofia najstaršieho klienta Domova seniorov Lamač, 97-ročného Rudolfa Baníka.

Za svoj dlhý vek vďačí Rudolf Baník striedmemu životu. „Nikdy som nebol nie že opitý, ani len pripitý,“ povedal v rozhovore pre Lamačan. K dlhovekosti prispelo aj to, že žil aktívne. „Či bolo pekne, alebo pršalo, každý deň som prešiel minimálne dva a pol kilometra,“ prezrádza. Dodáva, že vždy mal čo robiť a nikdy sa nebál zodpovednosti. „Už v 15 rokoch som viedol trafiku, o ktorú sa naša ro-

dina starala,“ spomína. Živil sa ako obchodník, „na voľnej nohe“, neskôr pracoval tiež v štátnej službe, viacero rokov prežil na ministerstve dopravy. V dosiahnutom veku už prekonal svojich rodičov. „Otec sa dožil 87 rokov, takže ja už mám o desať rokov viac,“ hovorí. Ako dlho ešte na svete pobudne, necháva na pánbožka. „Zatiaľ ma k sebe nevolá, no tak uvidím,“ reaguje. V Dome seniorov Lamač je necelý rok a je spokojný. „Starajú sa o mňa dobre,“ chváli. Mrzí ho len, že už nie je mobilný ako kedysi. „Chcel by som chodiť viac, no už nevládzem,“ priznáva. Dodáva, že je to aj následok úrazu v minulosti, keď si pri páde poranil platničku.

Hoci sa narodil na Kysuciach v Starej Bystrici, takmer celý život prežil v Bratislave. Pred deviatimi rokmi p. Baníkovi umrela jeho milovaná manželka. „Lepšiu ženu, ako som mal, som už mať nemohol,“ hovorí aj po rokoch s láskou v očiach. Svoju starostlivosť venoval dvom deťom, dcére a synovi. Dnes je už pán Baník aj prastarým otcom.

Želáme ešte veľa rokov a pevné zdravie!

Domov seniorov Lamač má reputáciu na celom Slovensku

Riaditeľka DSL M. Floriansová

Lamač sa môže pochváliť tým, že v mestskej časti je Domov seniorov, o ktorý je záujem na celom Slovensku. Zariadenie sociálnej starostlivosti v zriaďovateľskej pôsobnosti hlavného mesta SR

Bratislavy má v súčasnosti 205 klientov. „Sú medzi nimi aj Lamačania, no taktiež seniori z iných miest a krajov, vrátane východného Slovenska,“ potvrdzuje riaditeľka DSL Miroslava Floriansová. Dopyt po možnosti umiestniť seniorov práve v tomto zariadení si vysvetľuje podmienkami, ktoré Domov vytvára v oblasti vzdelávania a kul-

túrneho vyžitia. „Sme jediným vysunutým pracoviskom Univerzity tretieho veku, takže aj keď je zlé počasie, naši seniori nie sú o nič ukrátení, lektori prídu za nimi,“ upozorňuje. Máme tu taktiež množstvo krúžkov, či už výučbu cudzích jazykov, počítače, tréningy pamäte alebo výtvarné krúžky. „Spolupracujeme aj s Radou seniorov a vždy keď je o niečo záujem, snažíme sa to zabezpečiť,“ zdôrazňuje. Sama je veľmi hrdá na množstvo kultúrnych podujatí, ktoré seniori priamo v Dome môžu navštíviť. „Zrejme by sa ani s umelcami a osobnosťami spoločenského života, ktorí k nám pravidelne prichádzajú, inak nestretli. No tu majú možnosť sa s nimi osobne porozprávať, odfotiť, skutočne sa ich aj dotknúť, čo by na nejakom verejnom vystúpení nebolo možné,“ vysvetľuje riaditeľka Miroslava Floriansová. V októbri zavítajú medzi seniorov zakladatelia prvého hereckého rozhlasového súboru.

Seniori na výletoch

V mesiaci september boli pre lamačských seniorov pripravené dva zájazdy. Spolu s renomovanou sprievodkyňou Betkou Sopuskovou sa naši seniori najskôr vydali na poznávací zájazd na južnú Moravu. Lamačania si mohli pozrieť zámok v Ledniciach, ktorý je súčasťou Lednicko-valtického areálu, prírodne-krajinárskeho celku s rozlohou skoro 300 km². Predovšetkým v 18. a 19. storočí ich vy-

budovala spolu s prírodou rodina Lichtenštajnov. Od roku 1996 je táto „Záhrada Európy“ na Zozname svetového kultúrneho a prírodného dedičstva UNESCO. Rovnako navštívili aj Valtický zámok, ktorý slúžil ako rodinné sídlo rodiny Lichtenštajnov, na rozdiel od Ledníc, ktoré boli iba letným sídlom. V priestoroch Valtického zámku bolo možné vidieť i jedinečnú výstavu „Zlato cisárov a kráľov“, ktorá je po prvý raz v Českej republike. Na jednom mieste je spolu tridsať originálov a vynikajúcich kópií korunovačných klenotov významných krajín Európy, Ázie a Afriky.

Druhým zájazdom koncom septembra bol rekreačný zájazd do Thermal parku v Dunajskej Strede. Plný autobus nadšených Lamačanov sa vydal na cestu do jedného z najobľúbenejších a najnavštevovanejších rekreačných stredísk južného Slovenska. V krásnom prostredí v srdci Žitného ostrova mali naši seniori dokonalý relax.

Už po tretí raz sa v miestnej knižnici uskutočnili Literárne čítačky. V tomto prípade sa na nich zúčastnili predškóľáci z triedy Slniečnice z MŠ na Malokarpatskom námestí. Čítal sa príbeh O osamelej princeznej z úžasnej detskej knižky Kristy Bendovej Osmijankove rozprávky. Rozprávku prečítala členka kultúrnej komisie Alena Bernátová. Deťom sa rozprávka veľmi páčila najmä preto, lebo témou bolo Priateľstvo. Medzi deťmi sa potom rozprúdila „diskusia“ o kamarátoch, ktorých majú v škôlke a o nových, ktorých si našli počas nedávnych prázdnin. Tiež porozprávali, aké hry sa najradšej spolu hrajú.

Barbora Pokojná,
vedúca miestnej knižnice

Rodinné centrum OBLÁČIK
Fotoklub pri JEDNOTE DŮCHODCOV
SLOVENSKA
MIESTNY ÚRAD Bratislava-Lamač

Lamačský fotomaratón 2016

Vyhodnotenie

Kategória A – Mládež do 25 rokov

1. miesto: Dominik Šalgovič
2. a 3. miesto: komisia neudelila

Kategória B – Dospelí od 25 do 55 rokov

1. miesto: Petronela Klačanská
2. miesto: Andrej Bachár
3. miesto: Michal Sasinek

Kategória C – Seniori nad 55 rokov

1. miesto: Peter Šramko
2. miesto: Ladislav Záhumenský
3. miesto: Arnold Dávid

Vo všetkých kategóriách mali súťažiaci za úlohu vytvoriť fotky na tri témy - Miestna architektúra a tradície, Pozitívne emócie a Tri generácie.

Ocenené fotografie budú vystavené v kine Lamač. Vernisáž sa uskutoční **16. októbra o 16.00 h.**

Projekt sa uskutočňuje vďaka finančnej podpore Nadácie ZSE.

D. KÁLLAY: *V Lamači žijem svoj príbeh*

Miluje Lamač, no priznáva, že naozajstným Lamačanom sa nikdy nestane. "Nikdy sa totiž zrejme nenaučím rozprávať tak echt po lamačsky, ako to dokážu starousadlíci," vysvetľuje s úsmevom tohtoročná Osobnosť Lamača, renomovaný knižný ilustrátor a grafik, profesor Dušan Kállay. Lamačan sa s ním však nerozprával iba o jeho vzťahu k mestskej časti, ale aj o tvorbe a ume, ktoré meno Kállay zaradili medzi svetovú ilustrátorskú elitu.

Majstre, keď sme už pri mene... Dovoľte mi najskôr položiť otázku, smerujúcu k inej, ktorú dostávate. Lebo predpokladám, že stále musíte vysvetľovať, či vás spája príbuzenský vzťah so zosnulým fotografom Karolom Kállayom...

Áno, pýtajú sa ma to. Nie sme z jednej rodiny. Samozrejme, osobne sme sa poznali a ja som veľmi obdivoval jeho tvorbu, ale rodinné vzťahy nás nespájali. Moja rodina pochádza z Liptova, z Hybe. Pôvodne sme sa volali trochu inak, tá dnešná forma nášho priezviska sa sformovala za čias maďarizácie, prispelo k tomu aj to, že moji prarodičia žili v Budapešti. Môj otec sa aj s bratom vrátili späť na Liptov.

Návrat do rodiska sa vlastne týka aj váš osobne. Lebo vy ste sa síce narodili v Bratislave, ale detstvo a čas dospievania ste prežili v Žiline. Odkedy ste sa stali naozaj Bratislavčanom?

Od polovice 60. rokov. V roku 1965 som robil skúšky na Vysokú školu výtvarných umení a o rok neskôr som začal v Bratislave študovať. Vlastne už vtedy som objavil prvýkrát aj Lamač.

Bývali ste od začiatku v Lamači?

Nie, počas vysokej školy sme navštívili nášho spolužiaka, ktorý býval v Lamači, v chatkovej oblasti. Pamätám si na tú návštevu, bola zima

a veľmi veľa snehu. Bývať som začal v Lamači od roku 1975, keď sme dostali byt na Bakošovej ulici. Veľmi dobre si pamätám prvý zelovoc, to, ako sme sa raz brodili po pás v snehu pre chlieb. V pamäti mám stavenie sídliska i Rozáľku, ktorú sme mali blízko, keď sme sa presťahovali do domčeka v starom Lamači. Viete, človek si vytvára film, príbeh. A toto všetko, čo spomínam, tvorí môj film, ktorý je spojený s Lamačom. Dnes už má tento príbeh 41 rokov.

Ešte dlhšie trvá film, ktorý sa týka vašej ilustrátorskej tvorby. Vždy ste inklinovali k tomu, že sa budete venovať knižnej ilustrácii a voľnej grafike?

Nie, sprvoti som chcel byť maliarom, s tým som išiel na školu. Študoval som u profesora Jána Želibského. V treťom ročníku som sa dostal ku grafike a ilustrácii, a to ma úplne dostalo. Od štvrtého ročníka som už začal navštevovať hodiny Vincenta Hložníka. Napokon som končil školu dvomi diplomovými prácami, jedna bola z odboru krajinomalby a figurálnej kompozície, druhá z odboru knižnej ilustrácie a voľnej grafiky. A vidíte, potom čo som skončil školu a pôsobil neskôr „na voľnej nohe“, som sa na školu v roku 1990 vrátil. Albín Brunovský ma požiadal, aby som viedol oddelenie knižnej ilustrácie a voľnej grafiky. Najprv som váhal, no ponuku som napokon prijal.

V rámci vašej ilustrátorskej tvorby sa oficiálne uvádza, že ste ilustrovali 90 kníh, no vy sám hovoríte, že ich je oveľa viac. Všetky tie tituly si pamätáte, alebo ste už na nejaké diela aj zabudli?

Všetko si ich pamätám. Snáď s výnimkou jednej knihy mám všetky publikácie aj vo svojej knižnici. Tá zbierka je naozaj veľká, má približne 220 titulov. Tam samozrejme rátam aj druhé vydania a vydania knižiek v cudzích jazykoch. Napríklad kniha Andersenových rozprávok vyjde v čínštine, už vyšla aj v Japonsku, Francúzsku či Poľsku a všetko sú to nové vydania. Ja som rád, že v tej mojej knižnici mám knihy, ktoré zrejme vlastním ako jediný na Slovensku.

Keď spomíname Andersena, vy ste za ilustrácie v knihe *Alica v krajine zázrakov* dostali cenu Hansa Christiana Andersena, ktorá je označovaná ako ilustrátorský Oscar...

Dostal som ju v roku 1988 a dobre si to pamätám, veď predsa bol to silný, nádherný zážitok. Cenu mi odovzdávala známa Astrid Lindgrenová. Aj keď už mala svoje roky, stále to bola krásna, pôvabná žena. Navyše sa to odohrávalo v Oslo, kde sa odovzdáva Nobelova cena za mier, prítomní boli členovia kráľovskej rodiny... No, naozaj paráda. Viete ale čo je zaujímavé? Táto cena sa odovzdáva za celoživotné dielo. A ja som sa stal vlastne najmladším laureátom tejto ceny. Možno by si niekto mohol povedať, že môže skončiť. Pre mňa to však neznamenať uspokojenie, bol to naopak záväzok a impulz do budúcej práce.

To ste si mohli naplniť práve pri práci na Andersenových rozprávkach.

Tú príležitosť som dostal v roku 2001. Najprv som sa trochu zľakol, no potom som sa na to dal s tým, že sme na tom robili spolu s manželkou, ktorá je tiež ilustrátorkou. Veľmi si vážim, že som mohol ilustrovať knihu, kde boli všetky Andersenove rozprávky, nie iba výber tých najznámejších. Je to vlastne jediná kompletná zbierka Andersenových príbehov, ktoré sú ilustrované. Andersen mi veľa dal, práve na tomto diele som mohol tak trochu vniknúť do jeho filozofie. Nebol to iba obyčajný rozprávkár, bol to človek so slabosťami i silnými stránkami. A práve tento svoj reálny život dokázal pretaviť aj do príbehov, ktoré napísal. Veľmi som si ho obľúbil ako spisovateľa. A že sme aj z úcty k jeho dielu na knihe naozaj svedomito pracovali, dokazuje fakt, že sme vytvorili 765 ilustrácií, tvorili sme celé štyri roky.

Kolko obyčajne trvá ilustrovanie jednej knihy?

Je to individuálne. Ale zvyčajne pracujem na jednej knihe minimálne jeden rok.

Čo robí ilustrátora naozaj dobrým?

To, že nepodľahne rutine. Že dokáže stále premýšľať nad tým, čo ilustruje a ako prostredníctvom svojich ilustrácií môže interpretovať dielo spisovateľa. Podstatné je, aby ste boli schopný poskytnúť čitateľovi aj pocit, atmosféru knihy. Jednoducho, aby to nebolo iba prekreslenie situácie alebo postáv. Preto veľmi pozorne čítam nielen samotné dielo, ktoré ilustrujem, ale zbieram aj informácie o autorovi.

Vy ste známy aj ako autor výtvarných návrhov poštových známok. Dokonca tá, ktorá bola vydaná k 400. výročiu žilinskej synody, sa stala najkrajšou ryťou poštovou známkou Európskej únie...

Snáď to nebudete mať za chválenkárstvo, ale sú aj ďalšie známky, ktoré dokonca vyhrali súťaž o najkrajšiu známku sveta. V jednom prípade to bola známka, ktorú som robil pre Českú republiku. Známkou, to je moja srdcová záležitosť a zároveň tiež výzva. Lebo vy síce dostanete námet, no zmestiť sa do tohto námetu, urobiť to tak, aby to navzájom korešpondovalo aj s pečiatkou a FDC – obálkou prvého vydania, je niekedy dosť ťažké.

Ak sa opýtam na výzvy do najbližšej budúcnosti, budú sa tiež spájať s poštovými známkami?

Áno. Vlastne už sa tak trochu aj realizujú. Dokončil som výtvarný návrh k známke, ktorá vyjde na budúci rok, s námetom organu v drevenom kostolíku v Kežmarku. Ide o najväčší organ, ktorý sa nachádza v drevených kostolíkoch. Bola to moja veľká túžba také niečo robiť. A čo sa týka ilustrátorských vecí... Rád by som urobil bibliofíliu k Danteho Peklu, a tiež Cervantosovho Dona Quichota. Ale to sú práve tie veľmi náročné záležitosti, na prácu i na čas. Uvidíme, čo vyjde.

NOVÁ PONUKA VOZIDIEL FIAT PROFESSIONAL. PRÁCA NIKDY NEKONČÍ.

ÚŽITKOVÉ VOZIDLÁ FIAT PROFESSIONAL. STVORENÉ PRE PRÁCU 24/7.

Todos Italia s.r.o., Lamačská cesta 109/A, Bratislava | Tel.: 02/69 203 511 | predaj.italia@todos.sk | www.todos.sk

todos[®]

YIT

TAMMI DÚBRAVKA

Nádherný výhľad na lesy.
Večere pri západe slnka.

Vychutnajte si bývanie s prekrásnymi výhľadmi na les.

V 3. etape projektu TAMMI DÚBRAVKA sú aktuálne v ponuke 2-, 3- a 4-izbové byty s balkónmi a priestranými terasami. Navyše je v cene bytu zahrnutý bytový štandard podľa vlastného výberu a pivničná kobka. Kolaudácia bytov je naplánovaná na jeseň 2017.

VÁŠ DOMOV PREMYSLENÝ SRDCOM

tammi[®]
DÚBRAVKA

0800 800 474

yit.sk

Bory
Mólo

EMMA
ZĽAVOBRANIE
13. – 16. 10.

HUMANIC
HUMANIC.NET

EMPORIUM
DESIGNERS

MANGO

DF

errore

BLIŽŠIE, NEŽ SI MYSLÍTE

Kultúrna komisia MZ pozýva

8.-9.10. Bitka pri Lamači 1866 – lúka pri krematóriu
14.10. o 16.00 h – Psia šou
16.10. o 17.00 h – Mesiac úcty k starším – kino Lamač
22.10. o 9.00 h – Jesenná burza – kino Lamač
23.10. o 11.00 h – Divadielko pre deti – Gašparko a drak – kino Lamač
28.10. – 725. výročie prvej písomnej zmienky o Lamači – kino Lamač

Podujatia v RC Obláčik

Pondelok 10.10. Medzinárodný deň materských centier - Hravé dopoludnie a popoludnie, viac informácií na: www.oblacik.sk
Piatok 14.10. o 18.00 Schôdza členov a dobrovoľníkov RC Obláčik, Radi privítame nových záujemcov o členstvo/ dobrovoľníctvo, info@oblacik.sk, tel.: 0910 603 277
Sobota 15.10. o 10.00 Šarkaniáda, Miesto: Školský dvor ZŠ Lamač / od 10.00 do 12.00
Pondelok 17.10. o 10.15 Poradňa prirodzenej starostlivosti, Téma: Starostlivosť o pokožku v jeseni, prihlasovanie na: bolekova.poradna@gmail.com alebo sms na 0903 302 306
Sobota 22.10. o 9.00 Jesenná burza, Miesto: Kino Lamač/ od 9.00 do 12.00, prihlasovanie predajcov na: info@oblacik.sk
Pondelok 24.10. o 16.30 Tekvičky, Tvorivé dielne, prihlasovanie na: info@oblacik.sk
 Zmena programu vyhradená / viac informácií a prihlások na www.oblacik.sk

Na konci augusta a v septembri sa narodili

31.8. Rafael Páleník **17.9. Martin Zverec**
2.9. Nina Fabová **19.9. Ján Kopačka**
2.9. Melánia Mikletičová **20.9. Katarína Mikuláková**
12.9. Patrik Machovič **27.9. Filip Grega**

Inzercia

- Voda, kúrenie, plyn, maľovky, podlahy, montáž a opravy aj cez víkend. 0905/ 429 097
- Doučujem angličtinu, slovenčinu. Deti aj dospelých, aj cez víkend. 0905/ 222 966
- Upratovanie domácností vrátane umývania okien. 0911/ 795 417
- Vodoinštalácie a údržba – Ján Polák. 0905/627 321
- Opravujem, upravujem odevy, vyšívam. 0902/ 717 517

Program kina na október 2016

8.10. 5. OKTÓBER 18.00 h 3,00 €
9.10. KONEČNE DOMA 15.30 h 2,50 €
9.10. UČITEĽKA 18.00 h 3,00 €
15.10. GRANDHOTEL BUDAPEŠŤ 18.00 h 2,50 €
22.10. MARŤAN 18.00 h 2,50 €
23.10. ALVIN A CHIPMUNKOVIA: ČIPERNÁ JAZDA 15.30 h 2,50 €
23.10. OHEŇ NA MORI 18.00 h 3,00 €

Ospravedlnenie

V minulom čísle Lamačana sme v článku o lamačských talentoch na Rozálskych hodoch nesprávne uviedli meno jednej z vystupujúcich. Namiesto Nikol Liptáková-Kováčová sme uviedli Nikol Kováčová-Liptáková. Za chybu sa ospravedľujeme.

Jubilanti v októbri

Bitušíková Anna	94
Kralovičová Amália	94
Terenová Mária	94
Matej Ladislav	93
Sudovská Valéria	92
Černá Alžbeta	90
Kralovič Ignác	89
Kralovičová Alžbeta	89
Bolčíková Františka	87
Paštínská Ľudmila	87
Cisáriková Olga	87
Ruczová Jitka	86
Stolárik Vladimír	86
Čahojová Anna	85
Martvoňová Agneša	85
Hlúchová Alžbeta	80
Jergel Milan	80
Krajačičová Matilda	80
Paulenová Eva	80
Schronková Viola	80
Beňo Ján	75
Hrádek František	75
Kročánová Adelaida	75
Marada Štefan	75
Ovadeková Anna	75
Rajko Štefan	75
Resutík Milan	75

HORÚCEJŠIA NOVINKA AKO TIPO SEDAN?

PREDA SA NOVÉ TIPO HATCHBACK.

FIAT 5 ROČNÁ ZÁRUKA

NOVÉ MODELY FIAT TIPO UŽ OD 11 740 €.

Kombinovaná spotreba 3,7 – 6,3 l/100 km, emisie CO₂ 98 – 146 g/km. Na všetky automobily sa vzťahuje 2-ročná zákonná záruka a navyše 3 roky s limitom do 100 000 km. Zobrazené modely sú len ilustračné. Ponuka platí iba do vypredania zásob. Podrobné informácie u predajcov a na www.fiat.sk.

 fiat.sk

Todos Italia s.r.o., Lamačská cesta 109/A, Bratislava | Tel.: 02/69 203 511 | predaj.italia@todos.sk | www.todos.sk

Lamačan mesačník samosprávy Mestskej časti MÚ BA-Lamač

Adresa redakcie: MÚ Lamač, Malokarpatské nám. 9, 841 03 Bratislava, tel.: 64 78 00 65. **Redakčná rada:** Mgr. Eva Černá, JUDr. Júlia Ondrišová, Ing. Radoslav Oleksák, Mgr. Erik Mader, **zodpovedný redaktor:** Mgr. Erik Mader, **plnoú a riadkovú inzerciu preberá:** Mária Šimončíková, simoncicova@lamac.sk, **Vydáva:** Mestská časť Bratislava-Lamač, Malokarpatské nám. 9, 841 03 Bratislava, IČO 00 603 414, **ISSN 1338-8959**, **tlač:** VEDA, vydavateľstvo SAV, Dúbravská cesta 9, 845 02 Bratislava, **náklad:** 4 000 ks, **do tlače zadané:** 4. 10. 2016, **uzávierky č. 11/2016, redakčná 24. 10. 2016 a inzertná 25. 10. 2016**, registračné č. EV 3654/09. **Redakcia si vyhradzuje právo na neuverejnenie dodaných príspevkov, resp. ich skrátenie, opravu jazykových, gramatických a štylistických chýb. Nevyžiadané rukopisy a fotografie nevraciam.** **NEPREDAJNÉ**